

Norminio vidaus teisės akto
tipas – Metodika

PATVIRTINTA
Generalinio direktoriaus įsakymu

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMO KAINŲ NUSTATYMO METODIKA

Tikslas:	Skaičiuoti konkrečias gamtinių dujų skirstymo kainas.
Taikymo sritis:	AB „Energijos skirstymo operatorius“ Didmeninės rinkos departamentas
Susiję teisės aktai:	Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtinta Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika
Savininkas:	Didmeninės rinkos departamentas

Metodikos turinys

1. Naudojami terminai ir sutrumpinimai	1
2. Bendrosios nuostatos.....	2
3. Dujų skirstymo kainų diferencijavimas.....	2
4. Dujų kiekis.....	2
5. Sąnaudos ir investicijų grąža.....	2
6. Sąnaudų diferencijavimo kainų grupėms kriterijai.....	3
7. Dujų skirstymo kainų nustatymas	4
8. Baigiamosios nuostatos	4

1. Naudojami terminai ir sutrumpinimai

Nurodomas terminas arba sutrumpinimas	Termino arba sutrumpinimo paaiškinimas
Metodika	AB „Energijos skirstymo operatorius“ gamtinių dujų skirstymo kainų nustatymo metodika
Bendrovė	AB „Energijos skirstymo operatorius“
Komisija	Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Dujos	Gamtinės dujos
Skaičiuotini metai	Metai, kuriems yra nustatomos dujų skirstymo kainos

Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas ir kiti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų sektorių reglamentuojantys teisės aktai.

2. Bendrosios nuostatos

1. Konkrečios gamtinių dujų skirstymo kainos skaičiuojamos be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).
2. Metodikoje nustatomi skirstymo kainų diferencijavimo principai. Kainos diferencijuojamos laikantis skaidrumo principo ir siekiant išvengti kryžminio subsidijavimo tarp vartotojų (sistemos naudotojų) ar jų grupių bei vadovaujantis susidarančiomis sąnaudomis ir neviršijant kainos viršutinėje riboje Komisijos nustatyto pajamų lygio.
3. Dujų skirstymo kainos taikomos „pašto ženklų“ principu, nepriklausomai nuo dujų skirstymo atstumo.
4. Dujų skirstymo kainos nustatomos ir diferencijuojamos pagal faktiškai per metus į konkrečią dujų pristatymo vietą konkrečiam vartotojui skirstomą dujų kiekį.
5. Dujų skirstymo kainos nustatomos kiekvienais metais.
6. Visiems vartotojams (sistemos naudotojams) paskirstytas dujų kiekis apskaitomas energijos vienetais (kWh).

3. Dujų skirstymo kainų diferencijavimas

7. Dujų skirstymo kainos diferencijuojamos pagal į dujų pristatymo vietą konkrečiam vartotojui skirstomą dujų kiekį per metus į šias grupes:
 - 7.1. I grupė – skirstoma iki 3120 kWh (imtinai) per metus;
 - 7.2. II grupė – skirstoma nuo 3120 kWh iki 207980 kWh (imtinai) per metus;
 - 7.3. III grupė – skirstoma nuo 207980 kWh iki 1040 MWh (imtinai) per metus;
 - 7.4. IV grupė – skirstoma nuo 1040 MWh iki 10399 MWh (imtinai) per metus;
 - 7.5. V grupė – skirstoma nuo 10399 MWh iki 51995 MWh (imtinai) per metus;
 - 7.6. VI grupė – skirstoma nuo 51995 MWh iki 155985 MWh (imtinai) per metus;
 - 7.7. VII grupė – skirstoma daugiau kaip 155985 MWh per metus.

4. Dujų kiekis

8. Dujų skirstymo kainų skaičiavimuose naudojamas Skaičiuotinais metais vartotojams prognozuojamas skirstyti dujų kiekis, kuris nustatomas atsižvelgiant į ankstesniais laikotarpiais paskirstytą dujų kiekį ir (ar) vartotojų pateiktas skirstomo dujų kiekio prognozes.
9. Skaičiuojant dujų skirstymo kainas į Skaičiuotinais metais prognozuojamą skirstyti dujų kiekį neįtraukiami dujų kiekiai, suvartojami technologinėms reikmėms.

5. Sąnaudos ir investicijų grąža

10. Bendrovės reguliuojamas skirstymo veiklos sąnaudas sudaro:
 - 10.1. dujų sąnaudos technologinėms reikmėms;
 - 10.2. nusidėvėjimas (amortizacija);
 - 10.3. remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos;
 - 10.4. personalo sąnaudos;
 - 10.5. mokesčių sąnaudos;
 - 10.6. administracinės sąnaudos;
 - 10.7. rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;
 - 10.8. kitos paskirstytinos sąnaudos.

11. Dujų skirstymo kainų skaičiavimuose naudojamos Skaičiuotinais metais planuojamos patirti Bendrovės reguliuojamos skirstymo veiklos sąnaudos.
12. Dujų sąnaudos technologinėms reikmėms skaičiuojamos vertinant Skaičiuotinais metais planuojamą dujų kiekį technologinėms reikmėms skirstymo veikloje ir Skaičiuotiniams metams prognozuojamą dujų įsigijimo kainą, kurią sudaro dujų pirkimo kaina ir dujų transportavimo perdavimo sistema kaina (įskaitant dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją).
Prognozuojama dujų pirkimo kaina skaičiuojama atsižvelgiant į galiojančių dujų pirkimo-pardavimo sutarčių nuostatas, vertinant galimus pirkimo sąlygų pokyčius bei kintančių pirkimo kainos dedamųjų reikšmes ir jų prognozę. Dujų pirkimo kaina apskaičiuojama kiekvienam Skaičiuotinių metų mėnesiui atskirai. Dujų sąnaudų technologinėms reikmėms skaičiavimui naudojamas apskaičiuotų pirkimo kainų 12 mėnesių (Skaičiuotinių metų) vidurkis.
Dujų transportavimo perdavimo sistema kaina apskaičiuojama vertinant planuojamą Skaičiuotinais metais transportuoti dujų kiekį technologinėms reikmėms, šiam kiekiui transportuoti reikalingus perdavimo sistemos pajėgumus ir skirstymo kainų skaičiavimo metu perdavimo sistemos operatoriaus skelbiamą dujų perdavimo kainą, įvertinus numatomą jos pokytį (jeigu šis pokytis yra žinomas), bei Komisijos nustatytą dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją, įvertinus numatomą jos pokytį (jeigu šis pokytis yra žinomas).
Atskirai apskaičiuojamos pastovios ir kintamos dujų sąnaudos technologinėms reikmėms. Skaičiuojant pastovias ir kintamas sąnaudas atitinkamai vertinamos sąnaudos, susijusios su pastovaus ar kintamo dujų kiekio technologinėms reikmėms įsigijimu ir jo transportavimu.
13. Reguluojamos dujų skirstymo veiklos sąnaudos kiekvienai kainų grupei priskiriamos pagal Metodikos VI skyriuje nustatytus kriterijus.
14. Įvertinus Bendrovės gautiną investicijų grąžą, reguliuojamos skirstymo veiklos pajamų lygis negali viršyti Komisijos nustatyto pajamų lygio skaičiuojant skirstymo kainos viršutinę ribą bei apskaičiuota vidutinė kaina negali viršyti galiojančios dujų skirstymo kainos viršutinės ribos.

6. Sąnaudų diferencijavimo kainų grupėms kriterijai

15. Reguluojamos dujų skirstymo veiklos sąnaudos (įskaitant pastovias dujų sąnaudas technologinėms reikmėms) kiekvienai kainų grupei priskiriamos atsižvelgiant į vartotojų skaičių, suvartojamų dujų kiekį, vamzdynų diametrą, apskaitos sistemų skaičių bei kitus su Komisija suderintus kriterijus. Kai reguliuojamos dujų skirstymo veiklos tam tikros sąnaudos yra susijusios tik su konkrečios kainų grupės vartotojais, tai tos sąnaudos priskiriamos konkrečiai kainų grupei tiesiogiai.
16. Kintamos dujų sąnaudos technologinėms reikmėms kiekvienai kainų grupei priskiriamos atsižvelgiant į per metus vartotojams skirstomą dujų kiekį šioje grupėje.
17. Skirstymo veiklos sąnaudų diferencijavimo kainų grupėms koeficientai (K_{Skgr}) skaičiuojami pagal formulę:

$$K_{Skgr} = \frac{S_{Skvgr} + S_{Skigr}}{S_{Sk}} \quad (1)$$

čia:

S_{Skvgr} – reguliuojamos dujų skirstymo veiklos sąnaudos (įskaitant pastovias dujų sąnaudas technologinėms reikmėms), priskirtos kainų grupei, tūkst. Eur;

S_{Skigr} – kintamos dujų sąnaudos technologinėms reikmėms skirstymo sistemoje, priskirtos kainų grupei, tūkst. Eur;

S_{Sk} – reguliuojamos dujų skirstymo veiklos sąnaudos, tūkst. Eur.

18. Skirstymo veiklos sąnaudų diferencijavimo koeficientai gali būti koreguojami kiekvienais metais, atsižvelgiant į sąnaudų struktūros, dujų sąnaudų technologinėms reikmėms pokyčius, vartotojų skaičiaus ir gamtinių dujų kiekio pasikeitimą kainų grupėse bei kitus nuo Bendrovės veiklos nepriklausančius veiksnius.

7. Dujų skirstymo kainų nustatymas

19. Bendrovė apskaičiuoja vidutinę dujų skirstymo kainą ($T_{Skvid.}$) vieneriems metams. Vidutinė dujų skirstymo kaina skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{Skvid.} = \frac{(S_{Sk} + P_{Sk})}{Q_{Sk}} \quad \text{Eur / MWh} \quad (2)$$

čia:

S_{Sk} – reguliuojamos dujų skirstymo veiklos sąnaudos Skaičiuotinais metais, Eur;

P_{Sk} – reguliuojamos dujų skirstymo veiklos investicijų grąža (įvertinus pajamų lygio korekcijas už praėjusius laikotarpius) Skaičiuotinais metais, Eur;

Q_{Sk} – Skaičiuotinais metais skirstomas dujų kiekis, MWh.

20. Vidutinė dujų skirstymo kaina neturi viršyti Skaičiuotiniams metams Komisijos nustatyto (koreguotos) dujų skirstymo kainos viršutinės ribos.
21. Nustatant dujų skirstymo kainas, pastovi kainos dalis nėra skaičiuojama (pastoviosios dalies mokėjimo koeficientas yra lygus 0).
22. Kintama dujų skirstymo kaina diferencijuojama į kainų grupes pagal per metus į dujų pristatymo vietą vartotojams skirstomą dujų kiekį.
23. Dujų skirstymo kaina už kiekį (T_{Sk}) atitinkamai kainų grupei skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{Skgr} = \frac{((S_{Sk} + P_{Sk}) \times K_{Skgr})}{Q_{Skgr}} \quad \text{Eur / MWh} \quad (3)$$

čia:

S_{Sk} – reguliuojamos dujų skirstymo veiklos sąnaudos Skaičiuotinais metais, Eur;

P_{Sk} – reguliuojamos dujų skirstymo veiklos investicijų grąža (įvertinus pajamų lygio korekcijas už praėjusius laikotarpius) Skaičiuotinais metais, Eur;

K_{Skgr} – skirstymo veiklos sąnaudų diferencijavimo koeficientas tam tikrai kainų grupei, skaičiuojamas pagal 1 formulę;

Q_{Skgr} – bendras tam tikros kainų grupės vartotojams skirstomas dujų kiekis Skaičiuotinais metais, MWh.

24. Skirstymo kaina už kiekį (T_{Sk}) taikoma už faktiškai per ataskaitinį laikotarpį į pristatymo vietą vartotojui paskirstytą dujų kiekį.

8. Baigiamosios nuostatos

25. Teisės aktų nustatyta tvarka reorganizavus Bendrovę ar pasikeitus Bendrovės teisiniam statusui, Bendrovės teisių ir pareigų perėmėjui nuo teisių ir pareigų perėmimo momento taikomos šios Metodikos nuostatos, Bendrovės teisių ir pareigų perėjimas neturi jokios įtakos šios Metodikos galiojimui ir jos taikymui.